

УДК 004.056:004.852

АВТОМАТИЗОВАНИЙ ПОШУК XSS-ВРАЗЛИВОСТЕЙ У ВЕБЗАСТОСУНКАХ НА ОСНОВІ МУЛЬТИАГЕНТНОГО ПІДХОДУ

В.С. Кравчук¹, Н.О. Маслова^{1,2}, Я.Ю. Дорогий^{1,3,4}¹Department of Applied Mathematics and Informatics, Donetsk National Technical University, Drohobych, Ukraine²Department of Information Security Management, Lviv State University of Life Safety, Lviv, Ukraine³Department of Information Systems and Technologies, National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute", Kyiv, Ukraine⁴Department of Intelligent Software Systems, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

АНОТАЦІЯ

З розвитком інформаційних технологій та зростанням обсягів обробки чутливої інформації в Інтернеті вебзастосунки стали важливою частиною сучасних бізнес-процесів. Однак з цим збільшується і кількість кіберзагроз, що ставить перед організаціями завдання забезпечення безпеки своїх вебресурсів. Одним з основних методів захисту є тестування на проникнення, яке дозволяє виявити вразливості шляхом імітації реальних атак. У цій статті розглядається застосування мультиагентних систем (MAS) для автоматизації процесу пентестингу, зокрема для виявлення XSS-вразливостей.

Пентестинг є важливим етапом забезпечення безпеки вебзастосунків, який включає кілька етапів: початковий аналіз, виявлення вразливостей, експлуатацію вразливостей і оцінку наслідків атаки. Типові вразливості, зокрема XSS, є одними з основних цілей пентестингу, оскільки їх можна легко використовувати для компрометації системи. Однак традиційні методи пентестингу часто мають обмежену здатність швидко адаптуватися до нових атак, що робить їх менш ефективними.

З огляду на ці обмеження у статті запропоновано використання мультиагентних систем для автоматизації пентестингу. Такий підхід дозволяє паралельно виконувати різні завдання, що значно збільшує ефективність процесу. Розроблений агент-сканер для виявлення XSS-вразливостей протестовано на вразливому вебресурсі, що дозволило оцінити ефективність цієї моделі. Результати показали, що мультиагентний підхід дозволяє швидше і точніше виявляти вразливості порівняно з традиційними методами. Крім того, цей підхід забезпечує високу гнучкість та адаптивність до нових кіберзагроз.

Загалом, дослідження підтвердило, що використання мультиагентних систем може значно підвищити ефективність пентестингу вебзастосунків. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на розширення можливостей таких систем шляхом інтеграції нових агентів для виявлення інших типів вразливостей та використання методів машинного навчання для адаптації агентів до нових загроз.

Ключові слова: мультиагентні системи, пентестинг, XSS-вразливості, автоматизоване виявлення, веббезпека.

Вступ

З розвитком інформаційних технологій та зростанням обсягів обробки чутливої інформації в Інтернеті вебзастосунки стали критично важливою частиною сучасних бізнес-процесів. Водночас зростаючий рівень кіберзагроз вимагає від організацій впровадження ефективних методів забезпечення безпеки своїх вебресурсів. Одним з основних інструментів забезпечення безпеки вебзастосунків є тестування

на проникнення, яке передбачає виявлення вразливостей шляхом імітації реальних атак. У цій статті досліджується використання мультиагентних систем (MAS) для автоматизації процесу пентестингу, зокрема для виявлення однієї з найбільш поширених типових вразливостей – XSS (Cross-Site Scripting).

Пентестинг є невід'ємною частиною процесу забезпечення безпеки вебзастосунків, оскільки дозволяє виявити потенційні вразливості, які можуть

бути використані зловмисниками для несанкціонованого доступу до даних або інших шкідливих дій. Тестування включає кілька етапів: початковий аналіз, виявлення вразливостей, експлуатацію цих вразливостей, а також подальше оцінювання можливих наслідків атаки. Типові вразливості, такі як SQL-ін'єкції, XSS та CSRF (Cross-Site Request Forgery), є одними з основних цілей пентестингу, оскільки вони можуть бути легко використані для компрометації системи. Тому ефективні інструменти для автоматизації цього процесу, такі як мультіагентні системи, набувають усе більшого значення.

Однією з головних проблем традиційних методів пентестингу є їх обмежена здатність швидко адаптуватися до нових умов та варіантів атак, що постійно змінюються. Для подолання цих обмежень у статті пропонується використання мультіагентних систем, здатних автоматизувати процес тестування на проникнення через взаємодію різних агентів, що виконують різні функції. У рамках дослідження розроблено спеціалізованого агента для пошуку XSS-вразливостей, який протестований на спеціально створеному вразливому вебресурсі, що дозволило оцінити ефективність цієї моделі. Завдяки мультіагентному підходу досягнуто більшої точності та швидкості виявлення вразливостей порівняно з традиційними методами. Це відкриває нові перспективи для використання MAS у пентестингу вебзастосунків, забезпечуючи більш гнучкий та ефективний підхід до тестування безпеки вебресурсів.

Аналіз літературних джерел та постановка проблеми

У статті [1] пропонується огляд різних агентських платформ, на яких здійснюються агентно-орієнтовані симуляції, з акцентом на важливість вибору правильної платформи для створення адаптивних та ефективних агентних систем. Це дослідження висвітлює як теоретичні принципи, так і практичні аспекти використання таких платформ у різних галузях. Окремо у дослідженні [2] підкреслюється важливість агентів у прогнозуванні складних систем та прийнятті рішень, що робить це дослідження важливим для подальшого розвитку теорії та практики агентних технологій.

Дослідження [3] зосереджене на розгляді агентно-орієнтованих платформ, надаючи рекомендації щодо їх розробки та вдосконалення, і визначає проблеми, що виникають під час створення масштабованих агентних систем. У цьому контексті стаття [4] розглядає платформи для розробки агентних систем, звертаючи увагу на їхню роль у вирішенні складних аналітичних задач, зокрема, підкреслюючи важливість правильного вибору платформи для досягнення успіху.

Манева у роботі [5] досліджує архітектуру платформ для агентного аналізу бізнес-процесів, що є важливою темою в контексті автоматизації та

оптимізації бізнес-процесів через використання агентних систем. З іншого боку, дослідження [6] присвячене сучасним програмним засобам для агентно-орієнтованого моделювання та можливостям, які надають нові технології для створення ефективних і гнучких агентних платформ.

Стаття [7] зосереджена на оцінці агентної платформи, розробленої на основі мови програмування JAVA, що дозволяє зрозуміти важливі аспекти інтеграції таких платформ у вже наявні програмні середовища. Тоді як у статті [8] пропонується концепція мобільних агентів і платформ для їх реалізації, що є важливим кроком для розвитку мобільних агентних систем.

У дослідженні [9] представлений підхід до теорії динаміки платформ, що має велике значення для глибшого розуміння взаємодії між різними платформами в екосистемах агентів, що дозволяє створювати інтегровані та ефективні рішення для широкого спектра завдань. В роботі [10] пропонується аналіз реальних умов використання мобільних агентів, що є важливим для впровадження мобільних агентних технологій у різних сферах.

У статті [11] обговорюється адаптивне формування мультіагентних систем, що піддаються атакам типу denial-of-service, а також підхід до забезпечення їх безпеки і стійкості. Це пов'язано з дослідженням [12], яке стосується стратегічної логіки для аналізу динамічних моделей, де описується новий підхід до моделювання взаємодії агентів в умовах зміни середовища, що може бути застосовано для оптимізації процесів.

Важливою темою також є питання безпеки в мультіагентних системах, яке висвітлюється у статті [13]. Огляд різних загроз та вразливостей у таких системах підкреслює значення розробки методів захисту. Для забезпечення безпеки і стійкості мультіагентних систем у складних умовах розглядається консенсусне управління у роботі [14], де запропоновано стійкі нейрорадаптивні підходи для кібербезпеки.

Дослідження [15] пропонує огляд застосування мультіагентних систем у різних галузях, таких як Інтернет речей і кіберфізичні системи, що є важливим для розуміння потенціалу таких систем у розвитку технологій майбутнього. Водночас у роботі [16] пропонується модель кіберфізичної системи на основі мультіагентної архітектури для оптимізації взаємодії компонентів у таких системах, що має велике значення для розвитку інтелектуальних кіберфізичних систем.

Дослідження [17] охоплює застосування мультіагентних систем для контролю мікрогрід, з аналізом підходів для ефективного управління енергетичними системами в умовах змінної навантаженості. Своєю чергою дослідження [18] розглядає MAS-ML 2.0,

систему для моделювання мультиагентних систем з різними архітектурами агентів, що дозволяє досягти більшої гнучкості та ефективності в таких системах.

Стаття [19] зосереджена на протоколах переговорів для мультиагентних систем, що використовуються у кіберфізичних системах, підкреслюючи важливість ефективної комунікації між агентами. Окремо у статті [20] досліджується роль мультиагентних систем у розподілі ресурсів і плануванні в розумних мережах, що важливо для оптимізації енергетичних ресурсів у змінних умовах.

У статті [21] розглядається виявлення вразливостей у вебзастосунках за допомогою пентестингу, підкреслюючи важливість застосування методів і інструментів для перевірки безпеки вебзастосунків. Останні дослідження в цій сфері, наприклад, у роботі [22], пропонують удосконалення інструментів для тестування безпеки, а в роботі [23] досліджуються проблеми автоматизованого тестування вразливостей.

Інтерес до покращення інструментів пентестингу також висвітлюється у статті [24], де розглядається вебінтерфейс для моніторингу діяльності пентесту на основі стандартів OWASP, що сприяє ефективному управлінню процесом тестування безпеки вебзастосунків. Важливими є також дослідження [25] і [26], де аналізуються проблеми використання чорних сканерів у пентестингу та інтеграція результатів OpenVAS у Metasploit для підвищення ефективності тестування.

У статті [27] наводиться емпіричне порівняння інструментів пентестингу для виявлення вразливостей вебзастосунків, що є важливим для вибору найефективніших інструментів для тестування безпеки вебсистем. Дослідження [28] присвячене проблемам безпеки вебзастосунків та оцінці вразливостей через пентестинг, розглядаючи загальні питання безпеки та методи їх тестування для забезпечення захисту вебресурсів.

У статті [29] детально описано пентестинг вебзастосунків, включаючи основні стратегії та інструменти, що використовуються для виявлення вразливостей. Нарешті, в роботі [30] розглядаються нові виклики у сучасному пентестингу, зокрема виявлення нових типів вразливостей та застосування новітніх технологій для тестування безпеки.

Аналіз джерел свідчить, що мультиагентні системи мають значний потенціал у сфері автоматизації тестування безпеки, оскільки вони дозволяють здійснювати паралельну обробку завдань та адаптуватися до нових загроз. У дослідженнях [15; 16; 18] розглядаються можливості застосування мультиагентних систем у кіберфізичних системах та Інтернеті речей, що підтверджує їхню ефективність у динамічних і складних середовищах.

Постановка проблеми дослідження

Вебзастосунки є основними елементами сучасних інформаційних систем, використовуваних у різноманітних сферах – від бізнесу до урядових і фінансових структур. Водночас вони стали головною мішенню для кіберзлочинців, які шукають можливості для несанкціонованого доступу до чутливої інформації, компрометації систем або викрадення даних. Кількість і складність кіберзагроз постійно зростає, а нові типи вразливостей з'являються регулярно. Такі атаки, як XSS, SQL-ін'єкції, CSRF і багато інших, мають потенціал для серйозних порушень безпеки вебзастосунків. З огляду на високі ризики необхідність забезпечення надійної безпеки вебресурсів стає дедалі актуальнішою для організацій і державних установ.

Традиційні методи пентестингу часто потребують значних людських ресурсів і часу, що може обмежувати їхню ефективність і швидкість. Аналіз літературних джерел, зокрема досліджень [21–24], демонструє актуальність автоматизації процесу тестування безпеки вебзастосунків для оперативного виявлення вразливостей. Використання мультиагентних систем, як це показано у роботах [15–18], дозволяє суттєво підвищити ефективність та гнучкість процесу пентестингу завдяки можливості паралельного виконання завдань і швидкої адаптації до нових загроз.

З огляду на вищезазначене мета цього дослідження визначається як розробка та впровадження мультиагентної системи для автоматизації пентестингу вебзастосунків, зокрема для пошуку вразливостей типу XSS. Розробка такого підходу дозволить значно підвищити ефективність і швидкість виявлення вразливостей, а також зробити процес тестування більш гнучким і адаптивним до нових кіберзагроз.

Основними завданнями, які розв'язуються в цьому дослідженні, є:

- аналіз та визначення основних етапів пентестингу вебзастосунків, зокрема етапу пошуку XSS-вразливостей;
- використання мультиагентної системи для автоматизації процесу пентестингу з урахуванням специфіки вебзастосунків;
- створення спеціалізованого агента-сканера для пошуку XSS-вразливостей у вебресурсах;
- тестування розробленої системи на спеціально створеному вразливому вебресурсі, оцінка ефективності та точності виявлення вразливостей;
- оцінка результатів і порівняння ефективності агента-сканера з аналогічними системами виявлення вразливостей.

Матеріали та методи досліджень

Для проведення дослідження використані комбінації фундаментальних та спеціальних підходів до тестування на проникнення вебзастосунків з використанням мультиагентних систем. Основними методами стали аналіз вразливостей вебзастосунків, таких як XSS, метод MAS для створення агентів, що виконують тестування, а також автоматизація процесу пентестингу для підвищення ефективності. Емпіричний метод дозволив оцінити розроблені моделі тестування на вразливих вебресурсах.

Для розробки агента-сканера використана мова програмування Python. Python забезпечує гнучкість і швидкість завдяки бібліотекам для вебтестування, таким як Asyncio, OS, Httpx, Requests. Як платформа MAS для створення та організації взаємодії агентів (crawler-a та scanner-a) всередині нашої моделі виступає SPADE (Smart Python Agent Development Environment) [38]. Для оцінки ефективності агентної системи використано вразливий вебресурс (vulnweb.com), на якому тестувалися агенти. Всі етапи тестування організовані за допомогою систем управління проектами, таких як Jira та Trello, що дозволило ефективно координувати дослідження та збір результатів. Використання цих інструментів та технологій дозволило досягти поставленої мети щодо автоматизації процесів виявлення вразливостей типу XSS у вебзастосунках.

У цьому дослідженні, як відзначалось раніше, SPADE використовується для побудови системи взаємодії двох агентів, забезпечуючи асинхронну взаємодію між ними через обмін повідомленнями по протоколу XMPP. SPADE допомагає в організації незалежних процесів, коли кожен агент виконує свою роботу автономно. Також дозволяє агентам працювати асинхронно без необхідності використовувати додаткові черги або бази даних (Redis, RabbitMQ тощо). Також SPADE дає можливість використання вебінтерфейсу для моніторингу стану агентів у реальному часі.

У SPADE поведінка агентів задається через спеціальні класи поведінки (behaviours). SPADE підтримує три основні типи поведінки:

– OneShotBehaviour – виконується один раз і завершується.

– CyclicBehaviour – виконується безкінечно або до зупинки агента.

– PeriodicBehaviour – виконується через певний інтервал часу.

У коді, який запропонований у цьому дослідженні, використовується OneShotBehaviour.

Результати дослідження

Результатом проведеного дослідження є розроблений агент-сканер, який автоматизує процес виявлення вразливостей типу XSS, зокрема Reflected та DOM Based, у знайдених URL цільового домену. Запропонований підхід є особливо корисним у випадках, коли необхідно перевірити значний обсяг доменів або вебресурс із великою кількістю кінцевих точок, що можуть містити вразливі до XSS параметри. Використання такого інструменту дозволяє значно підвищити якість та повноту перевірки всього досліджуваного середовища, а також зменшити витрати часу на ручний аналіз кожного окремого параметра.

Розроблений сканер вимагає від користувача лише вказання цільового домену, після чого всі процеси виконуються в автоматизованому режимі. Отримані результати надсилаються користувачеві для подальшої валідації, що дозволяє ефективно ідентифікувати потенційні вразливості та здійснити їх аналіз.

Життєвий цикл роботи розробленої моделі представлено на рис. 1.

На початковому етапі тестувальник передає агенту-сканеру цільовий домен у вигляді URL-адреси, наприклад, <https://example.com>. Перший агент (crawler_agent) отримує цю адресу та ініціює активний процес збору URL, пов'язаних із цільовим доменом. Зібрані результати підлягають фільтрації з метою виокремлення URL, що містять параметри. Визначення таких URL здійснюється шляхом аналізу наявності у рядку символів ?, &, =, наприклад, <https://example.com?test=123&case=456>. У цьому випадку параметрами є test і case, а значеннями цих параметрів відповідно 123 та 456. Подальший

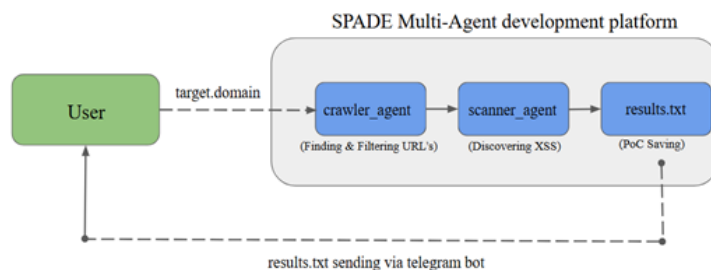

Рис. 1. Життєвий цикл роботи розробленої моделі

Gxss виконує аналіз знайдених URL-адрес на наявність параметрів, потенційно вразливих до XSS-атак. Цей інструмент обробляє результати.

Після збору URL-адрес виконується їх аналіз для виявлення потенційних точок ін'єкції за допомогою Gxss (див. рис. 3).

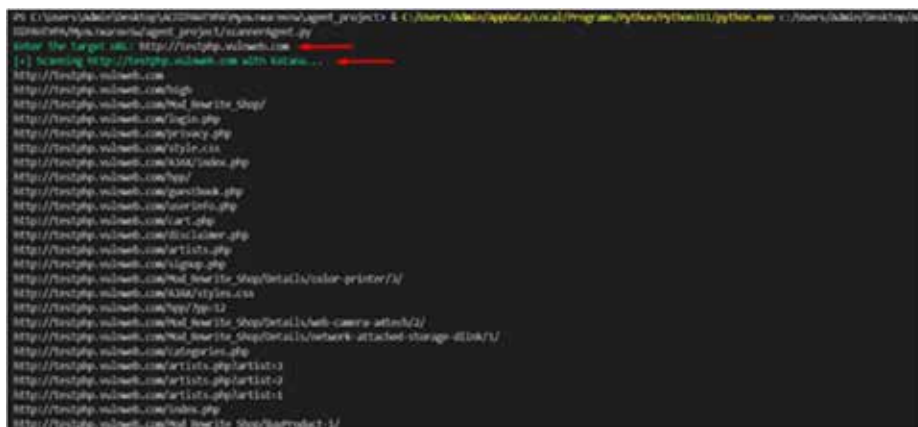

Рис. 2. Початок роботи моделі. Збір URL-адрес

```
http://testphp.vulnweb.com/Mod_Rewrite_Shop/RateProduct-1.html
http://testphp.vulnweb.com/Mod_Rewrite_Shop/BuyProduct-1/
[+] Filtering URLs with parameters...
[+] Found 33 URLs with parameters.
[+] Running Gxss on filtered URLs...
[+] Gxss found 66 attack points:
http://testphp.vulnweb.com/listproducts.php?cat=Gxss
http://testphp.vulnweb.com/hpp/?pp=Gxss
http://testphp.vulnweb.com/artists.php?artist=Gxss
http://testphp.vulnweb.com/listproducts.php?cat=Gxss
http://testphp.vulnweb.com/artists.php?artist=Gxss
http://testphp.vulnweb.com/artists.php?artist=Gxss
http://testphp.vulnweb.com/listproducts.php?cat=Gxss
http://testphp.vulnweb.com/showimage.php?file=Gxss&size=160
http://testphp.vulnweb.com/showimage.php?file=Gxss
http://testphp.vulnweb.com/hpp/params.php?p=Gxss&pp=12
http://testphp.vulnweb.com/hpp/params.php?p=valid&pp=Gxss
```

Рис. 3. Пошук точок для атаки

Наступним етапом є передача отриманих URL-адрес до модуля dalfox для виявлення XSS-вразливостей (див. рис. 4).

Результати роботи сканера представлено на рис. 5. Підсумкові дані зберігаються у текстовий файл та надсилаються користувачу через Telegram-бот (див. рис. 6–7).

[illegible]

Рис. 4. Початок сканування на XSS

Рис. 5. Результат роботи сканера

http://testphp.vulnweb.com/hpp/params.
php?p=Gxss&pp=12<svg/onload=alert(1)>

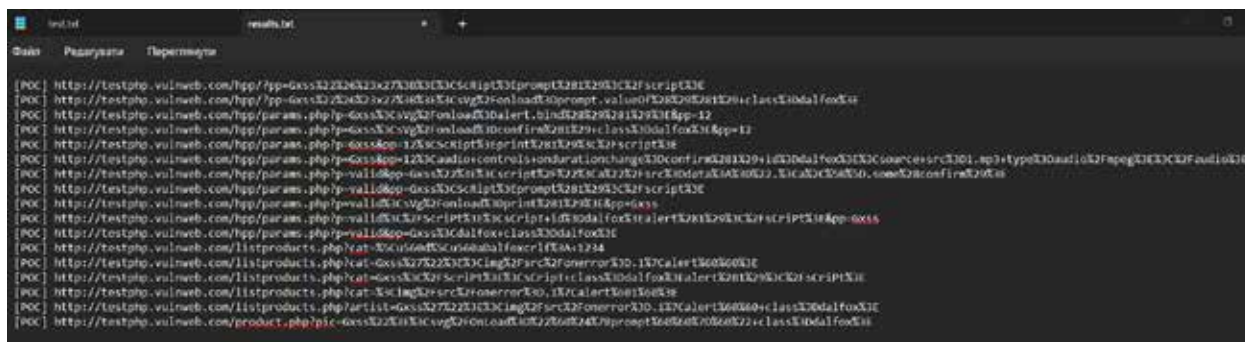

Рис. 7. Вміст файлу із результатами

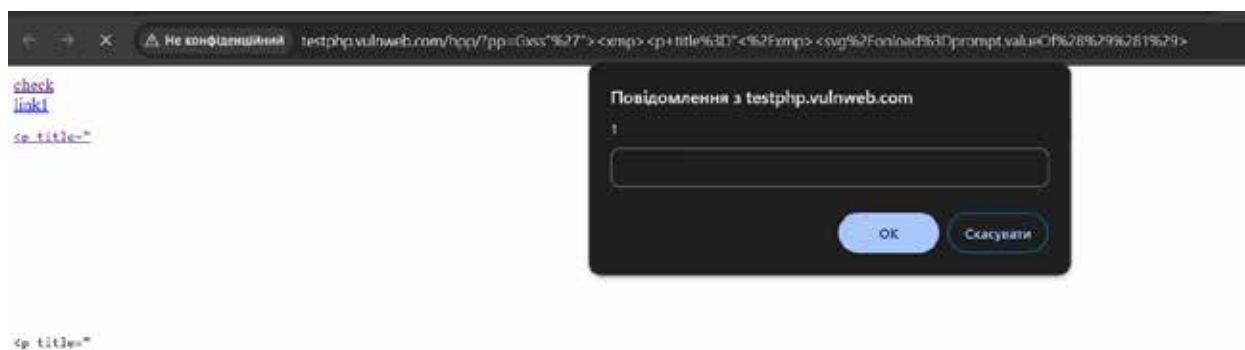

Рис. 8. Приклад 1

У прикладі 12<svg onload=alert(1)> вставляється в HTML-код без екранування, що дозволяє виконати XSS-атаку. <svg onload=alert(1)> створює SVG-елемент, який під час завантаження викликає alert(1), запускаючи JavaScript-код.

Приклад 3:

<http://testphp.vulnweb.com/hpp/params.php?p=%3Cimg%2Fsrc%2Fonerror%3D.1%7Calert%601%60%3E&pp=Gxss>

URL-декодована форма:

<http://testphp.vulnweb.com/hpp/params.php?p=<img/src/onerror=.1|alert`1`>&pp=Gxss>

У прикладі створює зображення з некоректним src, що змушує браузер викликати onerror. onerror=.1|alert1`` у разі помилки завантаження спочатку виконує .1, а потім викликає alert(1), запустивши JavaScript.

Використання бектіків (') та | допомагає обійти деякі фільтри XSS.

Запропонований сканер дозволяє виявляти XSS-вразливості шляхом виконання JavaScript-коду на стороні клієнта, що підтверджує можливість експлуатації вразливості у вебзастосунку.

Незважаючи на ефективність розробленого сканера, наявні можливості його подальшого покращення:

- Гнучкість налаштувань – реалізація підтримки кількох доменів, користувацьких XSS-пейлоудів, а також інтеграція проху/VPN.
- Розширення збору URL-адрес – використання пасивних методів збору, таких як gau та waybackurls, для отримання архівних та прихованих сторінок.
- Виявлення прихованих параметрів – інтеграція ParamSpider та Arjun для ідентифікації прихованих точок ін'єкції.

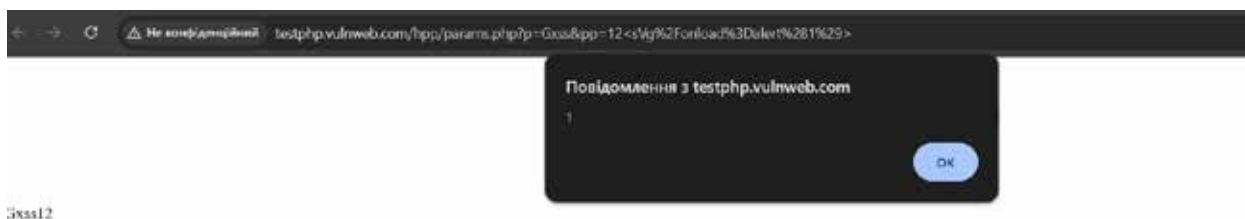

Рис. 9. Приклад 2

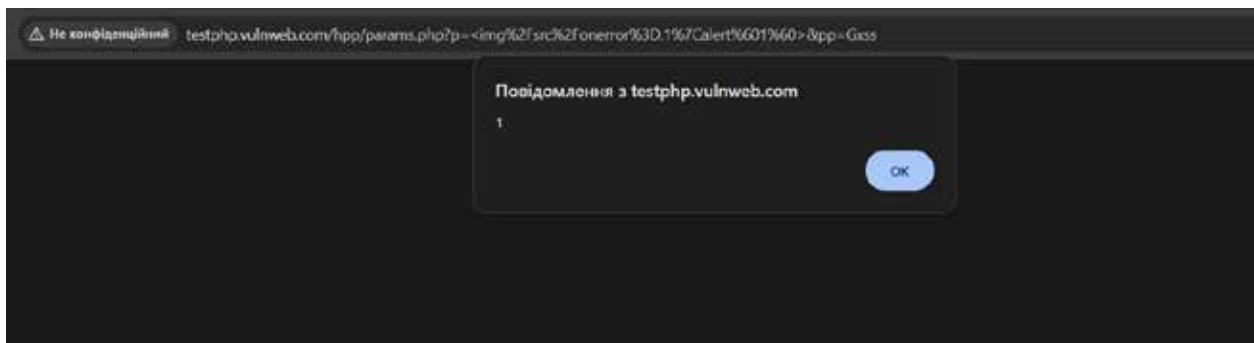

Рис. 10. Приклад 3

– Евристичний аналіз точок ін'єкції – аналіз стандартних параметрів (q=, search=, id=, page=) для підвищення точності виявлення XSS.

– Обхід WAF та обмежень – застосування wafw00f для визначення WAF та механізмів обходу обмежень (зміна заголовків, обфускація пейлоудів, ротація IP-адрес через Tor або проксі).

– Оптимізація продуктивності – використання багатопотокового режиму Dalfox та масштабування процесу сканування за допомогою asyncio.create_subprocess_exec().

– Автоматизація сповіщень – інтеграція зі службами Telegram, Discord, Slack для оперативного отримання інформації про знайдені вразливості.

– Розширення покриття тестування – паралельний запуск сканування на SQL Injection (SQLMap), SSRF, CSRF, Open Redirects та інші типи вразливостей.

Порівняння зі сканером Burp Suite professional. Burp Suite [37] є комплексним інструментом для оцінки безпеки вебзастосунків, який визнаний одним з найбільш потужних у своєму класі. За результатами опитувань серед пентестерів з усього світу 94% з них вважають Burp Suite найкращим інструментом для тестування безпеки. Такий інструмент дозволяє виконувати практично всі необхідні операції для повноцінного тестування на проникнення. У складі Burp Suite є як вбудований сканер для виявлення вразливостей, так і набір інструментів для ручного тестування. Проте варто зазначити, що доступ до сканера можливий лише у платній

версії, вартість якої на поточний момент становить 449 доларів на рік.

Далі представлено порівняння ефективності нашого сканера з інструментом сканування Burp Suite. Для цього проведемо сканування на вразливість XSS на одному й тому ж цільовому домені (див. рис. 11–13).

Нижче представлено класичне відображення ідентифікованих вразливостей у програмному інтерфейсі Burp Suite. Для нашого прикладу знайдено 8 вразливих параметрів (див. рис. 11).

Приклад ручної перевірки окремого запиту та відповіді від сервера з успішно інжекттованим пейлоудом у параметр *uuname* демонструє наявність вразливості до атак типу XSS. Це підтверджується наявністю успішно відкритого та закритого тегу `

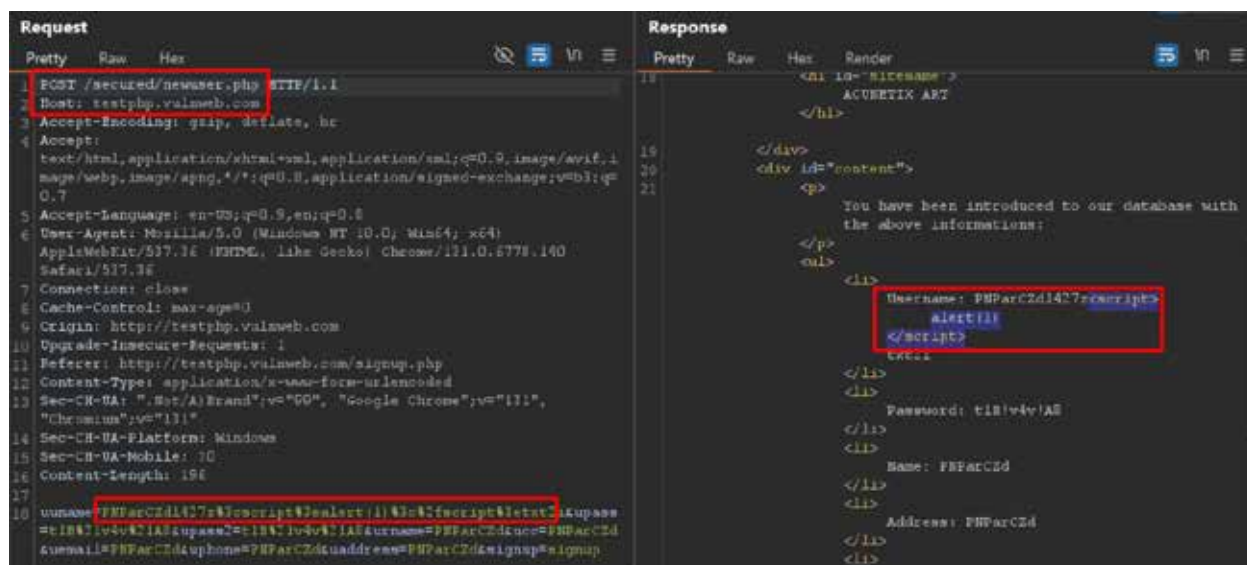

Рис. 12. Приклад запиту та відповіді із PoC

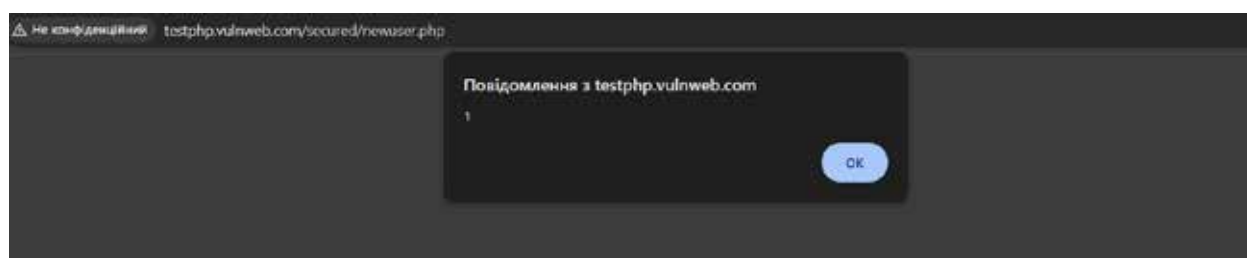

Рис. 13. Відпрацювання функції alert

Табл. 1. Порівняння агента-сканера та сканера Burp Suite

Критерій	Агент-сканер	Burp Suite сканер
Вартість	безкоштовно	449 \$ на рік
Кількість ідентифікованих вразливих параметрів	6	8
Типи XSS	Reflected, DOM Based, Stored	Reflected, DOM Based, Stored
Вбудований краулер	Так	Так
Час краулінгу	< 1 хв	< 5 хв
Час сканування	< 5 хв	> 11 хв
True-positive	80–90%	85–95%
Зручність користування	Зручний	Зручний
Обхід захисних механізмів	Автоматичний	Із доналаштуваннями
Звітування	Тільки PoC	Повний звіт
Масштабованість	Висока, оптимізований для обробки великих обсягів даних за допомогою SPADE	Висока, здатен працювати з великими вебзастосунками, потребує більших апаратних ресурсів
Продуктивність на великих вебзастосунках	Висока продуктивність, оптимізовано для великих вебзастосунків	Висока продуктивність у разі налаштування та оптимізації

є його швидкість, здатність до обходу захисних механізмів та відсутність вартості. Обидва сканери виявили вразливі параметри, які не були знайдені іншим інструментом, що свідчить про їхню доповнювальність. Так, Burp Suite виявив вразливість, яку не знайшов агент-сканер, і навпаки. Отже, для досягнення більш ефективних результатів під час тестувань доцільно використовувати їх разом за можливості. Для отримання більш точних результатів необхідне подальше глибоке дослідження на різних цільових доменах.

Висновки

У результаті проведеного дослідження був розроблений агент-сканер для тестування на проникнення вебзастосунків, що включає автоматизоване виявлення вразливостей типу XSS. Модель агента успішно протестована на вразливому вебресурсі, що дозволило оцінити її ефективність у реальних умовах та порівняти з просунутим комерційним аналогом Burp Suite.

Ефективність запропонованого підходу підтверджена результатами сканування, які продемонстрували переваги агента-сканера, серед яких – швидкість роботи, здатність обходити захисні механізми та відсутність вартості. Мультиагентна система забезпечила високу гнучкість у процесі створення робочої моделі та дозволила автоматизувати окремі етапи пентестингу, що значно скоротило час, необхідний для проведення перевірок безпеки.

Важливим результатом є можливість подальшого вдосконалення цієї технології через інтеграцію нових агентів для виявлення інших типів вразливостей, а також застосування машинного навчання для адаптації агентів до нових загроз. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на розширення застосування мультиагентних систем у пентестингу та їх інтеграцію з іншими методами захисту вебзастосунків, такими як аналіз поведінки користувачів та інтелектуальні системи попередження атак.

Конфлікт інтересів

Автори декларують, що не мають конфлікту інтересів стосовно цього дослідження, в тому числі фінансового, особистісного характеру, авторства чи іншого характеру, що міг би вплинути на дослідження та його результати, представлені в цій статті.

Фінансування

Дослідження проводилося без фінансової підтримки.

Доступність даних

Рукопис не має пов'язаних даних.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Kravari K. and Bassiliades N. A survey of agent platforms. *J. Artif. Soc. Soc. Simul.*, vol. 18, 2015. DOI: 10.18564/jasss.2661.
- [2] Gilbert N. and Bankes S. Platforms and methods for agent-based modeling. *Proc. Natl. Acad. Sci. U. S. A.*, vol. 99, pp. 7197–7198, May 2002. DOI: 10.1073/PNAS.072079499.
- [3] Railsback S., Lytinen S., and Jackson S. Agent-based simulation platforms: Review and development recommendations. *Simulation*, vol. 82, pp. 609–623, Sep. 2006. DOI: 10.1177/0037549706073695.
- [4] Pal C.-V., Leon F., Paprzycki M., and Ganzha M. A review of platforms for the development of agent systems. *Inf.*, vol. 14, p. 348, Jul. 2020. DOI: 10.3390/info14060348.
- [5] Maneva R. Development of agent platform architecture for intelligent analysis of business processes. *Bionics of Intelligence*, 2020. DOI: 10.30837/bi.2020.1(94).09.
- [6] Bragin A. Modern software tools for agent-based modeling. *Artificial Societies*, 2022. DOI: 10.18254/s207751800023501-0.
- [7] Vrba P. JAVA-based agent platform evaluation. *Sep. 2003*, pp. 47–58. DOI: 10.1007/978-3-540-45185-3_5.
- [8] Puliafito A., Tomarchio O., and Vita L. MAP: Design and implementation of a mobile agents' platform. *J. Syst. Archit.*, vol. 46, pp. 145–162, Jan. 2000. DOI: 10.1016/S1383-7621(98)00076-9.
- [9] Cabral L. Towards a theory of platform dynamics. *ERN: Other Organizations & Markets: Personnel Management (Topic)*, Jul. 2018. DOI: 10.1111/jems.12312.
- [10] Altmann D. and Gruber A. Using mobile agents in real world: A survey and comparison of different approaches. *Semantic Scholar*. [Online]. URL: <https://surl.gd/tijhjn>.
- [11] Pan K., Lyu Y., and Pan Q. Adaptive formation for multiagent systems subject to denial-of-service attacks. *IEEE Transactions on Circuits and Systems I: Regular Papers*, vol. 69, pp. 3391–3401, Aug. 2022. DOI: 10.1109/TCSI.2022.3168163.
- [12] Catta D., Leneutre J., Malvone V., and Murano A. Obstruction alternating-time temporal logic: A strategic logic to reason about dynamic models. pp. 271–280, 2024. DOI: 10.5555/3635637.3662875.
- [13] Cavalcante R., Bittencourt I., Silva A., Silva M., Costa E., and Santos R. A survey of security in multi-agent systems. *Expert Systems with Applications*, vol. 39, pp. 4835–4846, Apr. 2012. DOI: 10.1016/j.eswa.2011.09.130.
- [14] Yang X., Yang L., Dong L., Jin W.-H., Zhang M., Yang F., and Lin Y. Consensus tracking control for uncertain non-strict feedback multi-agent system under cyber-attack via resilient neuroadaptive approach. *International Journal of Robust and Nonlinear Control*, vol. 32, pp. 4251–4280, Feb. 2022. DOI: 10.1002/rnc.6035.

- [15] Dorri A., Kanhere S., and Jurdak R. Multi-agent systems: A survey. *IEEE Access*, vol. 6, pp. 28573–28593, Apr. 2018. DOI: 10.1109/ACCESS.2018.2831228.
- [16] Ahmed M., Kazar O., and Harous S. Cyber-physical system model based on multi-agent system. *IET Cyber-Physical Systems: Theory & Applications*, Jun. 2024. DOI: 10.1049/cps2.12096.
- [17] Kantamneni A., Brown L., Parker G., and Weaver W. Survey of multi-agent systems for microgrid control. *Engineering Applications of Artificial Intelligence*, vol. 45, pp. 192–203, Oct. 2015. DOI: 10.1016/j.engappai.2015.07.005.
- [18] Gonçalves E., Cortés M., Campos G., Lopes Y.S., Freire E., Silva V., Oliveira K., and De Oliveira M.A. MAS-ML 2.0: Supporting the modelling of multi-agent systems with different agent architectures. *Journal of Systems and Software*, vol. 108, pp. 77–109, Oct. 2015. DOI: 10.1016/j.jss.2015.06.008.
- [19] Calvaresi D., Appoggetti K., Lustrissimini L., Marinoni M., Sernani P., Dragoni A., and Schumacher M. Multi-agent systems' negotiation protocols for cyber-physical systems: Results from a systematic literature review. Pp. 224–235, 2018. DOI: 10.5220/0006594802240235.
- [20] Binyamin S. and Slama S. Multi-agent systems for resource allocation and scheduling in a smart grid. *Sensors*, vol. 22, Oct. 2022. DOI: 10.3390/s22218099.
- [21] Valentina A., Vishwashri R., and Rajadurai S. Finding Vulnerability in Web Application by using Pentesting. *Int. J. Multidiscip. Res.*, 2024. DOI: 10.36948/ijfmr.2024.v06i04.24517.
- [22] Olivares-Naya M., de Gracia J.C., and Sánchez-Macián A. Adding web pentesting functionality to PTHelper. *ArXiv*, vol. abs/2410.12422, 2024. [Online]. URL: <https://api.semanticscholar.org/CorpusID:273375081>.
- [23] De Lima L., Horstmann M., Neto D., Grégio A., Silva F., and Peres L. On the Challenges of Automated Testing of Web Vulnerabilities. In *2020 IEEE 29th Int. Conf. Enabling Technol. Infrastruct. Collaborative Enterprises (WETICE)*, 2020, pp. 203–206. DOI: 10.1109/WETICE49692.2020.00047.
- [24] Wijaya Y. Web-Based Dashboard for Monitoring Penetration Testing Activities Based on OWASP Standards. *J. Ilm. Tek. Elektro Komput. Inform.*, 2020. DOI: 10.26555/jiteki.v16i1.17019.
- [25] Doupe A., Cova M., and Vigna G. Why Johnny Can't Pentest: An Analysis of Black-Box Web Vulnerability Scanners. 2010, pp. 111–131. doi: 10.1007/978-3-642-14215-4_7.
- [26] Vimala K. and Fugkeaw S. VAPE-BRIDGE: Bridging OpenVAS Results for Automating Metasploit Framework. In *2022 14th Int. Conf. Knowl. Smart Technol. (KST)*, 2022, pp. 69–74. DOI: 10.1109/KST53302.2022.9729085.
- [27] Albahar M., Alansari D., and Jurcut A. An Empirical Comparison of Pen-Testing Tools for Detecting Web App Vulnerabilities. *Electronics*, 2022. DOI: 10.3390/electronics11192991.
- [28] Addressing Web Application Security Issues and Vulnerabilities Assessment Pen Testing. *Int. J. Recent Technol. Eng.*, 2020. DOI: 10.35940/ijrte.f8169.038620.
- [29] Al-Ahmad A., Ata B., and Wahbeh A. Pen Testing for Web Applications. *Int. J. Inf. Technol. Web Eng.*, vol. 7, pp. 1–13, 2012. DOI: 10.4018/jitwe.2012070101.
- [30] Bertoglio D.D., Gil A., Acosta J., Godoy J., Lunardi R., and Zorzo A. Towards new challenges of modern Pentest. *ArXiv*, vol. abs/2311.12952, 2023. DOI: 10.48550/arXiv.2311.12952.
- [31] Bots: Introduction. *Telegram*. [Онлайн]. URL: <https://surl.gd/ffcfcx>. Дата звернення: 20.02.2025.
- [32] Discovery P. Katana. *GitHub*. [Онлайн]. URL: <https://surl.gd/tsgljg>. Дата звернення: 20.02.2025.
- [33] K.P., Gxss. *GitHub*. [Онлайн]. URL: <https://surl.gd/bnuefy>. Дата звернення: 20.02.2025.
- [34] H. W., Dalfox. *GitHub*. [Онлайн]. URL: <https://surl.gd/plpdtk>. Дата звернення: 20.02.2025.
- [35] Content Security Policy. [Онлайн]. URL: <https://surl.gd/gpihew>. Дата звернення: 20.02.2025.
- [36] Web application firewall. *Wikipedia*. [Онлайн]. URL: <https://surl.gd/efjsff>. Дата звернення: 20.02.2025.
- [37] Burp Suite. *PortSwigger*. [Онлайн]. URL: <https://surl.gd/kteluz>. Дата звернення: 20.02.2025.
- [38] SPADE-MAS. Read the Docs. [Онлайн]. URL: <https://surl.gd/uguutq>. Дата звернення: 20.02.2025.

AUTOMATED XSS VULNERABILITY DETECTION IN WEB APPLICATIONS BASED ON A MULTI-AGENT APPROACH

Vladyslav Kravchuk, Nataliya Maslova, Iaroslav Dorogyy

With the development of information technologies and the increasing volume of sensitive data processing on the Internet, web applications have become a crucial part of modern business processes. However, with this growth, the number of cyber threats also increases, posing the challenge for organizations to ensure the security of their web resources. One of the primary methods of protection is penetration testing, which allows vulnerabilities to be identified by simulating real attacks. This article explores the use of multi-agent systems (MAS) for automating the penetration testing process, specifically for detecting XSS vulnerabilities.

Penetration testing is a vital step in ensuring the security of web applications, encompassing several stages: initial analysis, vulnerability identification, exploitation of vulnerabilities, and evaluating the consequences of an attack. Common vulnerabilities, such as XSS, are key targets in penetration testing because they can be easily exploited to compromise a system. However, traditional penetration testing methods often have limited ability to adapt quickly to new attacks, making them less effective.

Considering these limitations, this paper proposes the use of multi-agent systems to automate penetration testing. This approach allows different tasks to be executed in parallel, significantly enhancing the effectiveness of the process. A developed agent-scanner for detecting XSS vulnerabilities was tested on a vulnerable web resource, enabling the evaluation of the model's effectiveness. The results showed that the multi-agent approach allows for faster and more accurate vulnerability detection compared to traditional methods. Moreover, this approach provides high flexibility and adaptability to new cyber threats.

Overall, the study confirms that the use of multi-agent systems can significantly improve the effectiveness of penetration testing for web applications. Future research may focus on expanding the capabilities of such systems by integrating new agents for detecting other types of vulnerabilities and using machine learning techniques to adapt the agents to new threats.

Keywords: multi-agent systems, penetration testing, XSS vulnerabilities, automated detection, web security.

REFERENCES

- [1] Kravari K. and Bassiliades N. A survey of agent platforms. *J. Artif. Soc. Soc. Simul.*, vol. 18, 2015. DOI: 10.18564/jasss.2661.
- [2] Gilbert N. and Bankes S. Platforms and methods for agent-based modeling. *Proc. Natl. Acad. Sci. U. S. A.*, vol. 99, pp. 7197–7198, May 2002. DOI: 10.1073/PNAS.072079499.
- [3] Railsback S., Lytinen S., and Jackson S. Agent-based simulation platforms: Review and development recommendations. *Simulation*, vol. 82, pp. 609–623, Sep. 2006. DOI: 10.1177/0037549706073695.
- [4] Pal C.-V., Leon F., Paprzycki M., and Ganzha M. A review of platforms for the development of agent systems. *Inf.*, vol. 14, p. 348, Jul. 2020. DOI: 10.3390/info14060348.
- [5] Maneva R. Development of agent platform architecture for intelligent analysis of business processes. *Bionics of Intelligence*, 2020. DOI: 10.30837/bi.2020.1(94).09.
- [6] Bragin A. Modern software tools for agent-based modeling. *Artificial Societies*, 2022. DOI: 10.18254/s207751800023501-0.
- [7] Vrba P. JAVA-based agent platform evaluation. Sep. 2003, pp. 47–58. DOI: 10.1007/978-3-540-45185-3_5.
- [8] Puliafito A., Tomarchio O., and Vita L. MAP: Design and implementation of a mobile agents' platform. *J. Syst. Archit.*, vol. 46, pp. 145–162, Jan. 2000. DOI: 10.1016/S1383-7621(98)00076-9.
- [9] Cabral L. Towards a theory of platform dynamics. *ERN: Other Organizations & Markets: Personnel Management (Topic)*, Jul. 2018. DOI: 10.1111/jems.12312.
- [10] Altmann D. and Gruber A. Using mobile agents in real world: A survey and comparison of different approaches. *Semantic Scholar*. [Online]. URL: <https://surl.gd/tijhjn>.
- [11] Pan K., Lyu Y., and Pan Q. Adaptive formation for multiagent systems subject to denial-of-service attacks. *IEEE Transactions on Circuits and Systems I: Regular Papers*, vol. 69, pp. 3391–3401, Aug. 2022. DOI: 10.1109/TCSI.2022.3168163.
- [12] Catta D., Leneutre J., Malvone V., and Murano A. Obstruction alternating-time temporal logic: A strategic logic to reason about dynamic models. pp. 271–280, 2024. DOI: 10.5555/3635637.3662875.
- [13] Cavalcante R., Bittencourt I., Silva A., Silva M., Costa E., and Santos R. A survey of security in multi-agent systems. *Expert Systems with Applications*, vol. 39, pp. 4835–4846, Apr. 2012. DOI: 10.1016/j.eswa.2011.09.130.
- [14] Yang X., Yang L., Dong L., Jin W.-H., Zhang M., Yang F., and Lin Y. Consensus tracking control for uncertain non-strict feedback multi-agent system under cyber-attack via resilient neuroadaptive approach. *International Journal of Robust and Nonlinear Control*, vol. 32, pp. 4251–4280, Feb. 2022. DOI: 10.1002/rnc.6035.
- [15] Dorri A., Kanhere S., and Jurdak R. Multi-agent systems: A survey. *IEEE Access*, vol. 6, pp. 28573–28593, Apr. 2018. DOI: 10.1109/ACCESS.2018.2831228.
- [16] Ahmed M., Kazar O., and Harous S. Cyber-physical system model based on multi-agent system. *IET Cyber-Physical Systems: Theory & Applications*, Jun. 2024. DOI: 10.1049/cps2.12096.
- [17] Kantamneni A., Brown L., Parker G., and Weaver W. Survey of multi-agent systems for microgrid control. *Engineering Applications of Artificial Intelligence*, vol. 45, pp. 192–203, Oct. 2015. DOI: 10.1016/j.engappai.2015.07.005.
- [18] Gonçalves E., Cortés M., Campos G., Lopes Y.S., Freire E., Silva V., Oliveira K., and De Oliveira M.A. MAS-ML 2.0: Supporting the modelling of multi-agent systems with different agent architectures. *Journal of Systems and Software*, vol. 108, pp. 77–109, Oct. 2015. DOI: 10.1016/j.jss.2015.06.008.
- [19] Calvaresi D., Appoggetti K., Lustrissimini L., Marinoni M., Sernani P., Dragoni A., and Schumacher M. Multi-agent systems' negotiation protocols for cyber-physical systems: Results from a systematic literature review. Pp. 224–235, 2018. DOI: 10.5220/0006594802240235.
- [20] Binyamin S. and Slama S. Multi-agent systems for resource allocation and scheduling in a smart grid. *Sensors*, vol. 22, Oct. 2022. DOI: 10.3390/s22218099.
- [21] Valentina A., Vishwashri R., and Rajadurai S. Finding Vulnerability in Web Application by using Pentesting. *Int. J. Multidiscip. Res.*, 2024. doi: 10.36948/ijfmr.2024.v06i04.24517.
- [22] Olivares-Naya M., de Gracia J.C., and S'anchez-Maci'an A. Adding web pentesting functionality to PTHelper. *ArXiv*, vol. abs/2410.12422, 2024. [Online]. URL: <https://api.semanticscholar.org/CorpusID:273375081>.

- [23] De Lima L., Horstmann M., Neto D., Grégio A., Silva F., and Peres L. On the Challenges of Automated Testing of Web Vulnerabilities. In 2020 IEEE 29th Int. Conf. Enabling Technol. Infrastruct. Collaborative Enterprises (WETICE), 2020, pp. 203–206. DOI: 10.1109/WETICE49692.2020.00047.
- [24] Wijaya Y. Web-Based Dashboard for Monitoring Penetration Testing Activities Based on OWASP Standards. J. Ilm. Tek. Elektro Komput. Inform., 2020. DOI: 10.26555/jiteki.v16i1.17019.
- [25] Doupé A., Cova M., and Vigna G. Why Johnny Can't Pentest: An Analysis of Black-Box Web Vulnerability Scanners. 2010, pp. 111–131. doi: 10.1007/978-3-642-14215-4_7.
- [26] Vimala K. and Fugkeaw S. VAPE-BRIDGE: Bridging OpenVAS Results for Automating Metasploit Framework. In 2022 14th Int. Conf. Knowl. Smart Technol. (KST), 2022, pp. 69–74. DOI: 10.1109/KST53302.2022.9729085.
- [27] Albahar M., Alansari D., and Jurcut A. An Empirical Comparison of Pen-Testing Tools for Detecting Web App Vulnerabilities. Electronics, 2022. DOI: 10.3390/electronics11192991.
- [28] Addressing Web Application Security Issues and Vulnerabilities Assessment Pen Testing. Int. J. Recent Technol. Eng., 2020. DOI: 10.35940/ijrte.f8169.038620.
- [29] Al-Ahmad A., Ata B., and Wahbeh A. Pen Testing for Web Applications. Int. J. Inf. Technol. Web Eng., vol. 7, pp. 1–13, 2012. DOI: 10.4018/jitwe.2012070101.
- [30] Bertoglio D.D., Gil A., Acosta J., Godoy J., Lunardi R., and Zorzo A. Towards new challenges of modern Pentest. ArXiv, vol. abs/2311.12952, 2023. DOI: 10.48550/arXiv.2311.12952.
- [31] Bots: Introduction. Telegram. [Онлайн]. URL: <https://surl.gd/ffcfcx>. Accessed: 20.02.2025.
- [32] Discovery P. Katana. GitHub. [Онлайн]. URL: <https://surl.gd/tsgljg>. Accessed: 20.02.2025.
- [33] K.P., Gxss. GitHub. [Онлайн]. URL: <https://surl.gd/bnuefy>. Accessed: 20.02.2025.
- [34] H. W., Dalfox. GitHub. [Онлайн]. URL: <https://surl.gd/plpdk>. Accessed: 20.02.2025.
- [35] Content Security Policy. [Онлайн]. URL: <https://surl.gd/gpihew>. Accessed: 20.02.2025.
- [36] Web application firewall. Wikipedia. [Онлайн]. URL: <https://surl.gd/efjsff>. Accessed: 20.02.2025.
- [37] Burp Suite. PortSwigger. [Онлайн]. URL: <https://surl.gd/kteluz>. Accessed: 20.02.2025.
- [38] SPADE-MAS. Read the Docs. [Онлайн]. URL: <https://surl.gd/uguutq>. Accessed: 20.02.2025.